

Ankestyrelsens brev til
Fredensborg Kommune

Tilsynsudtalelse om Fredensborg Kommunes praksis for at kræve tilbagebetaling af tilskud efter dagtilbudsloven

30. september 2024

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner vender hermed tilbage i sagen om Fredensborg Kommunes praksis for at kræve tilbagebetaling af tilskud, som er ydet efter dagtilbudsloven.

J.nr. 22-56807

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Sagen har givet Ankestyrelsen anledning til at vurdere, om Fredensborg Kommunes praksis er i overensstemmelse med dagtilbudslovens regler.

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Resumé

Ankestyrelsen vurderer, at Fredensborg Kommune handler i strid med dagtilbudslovens regler ved at have en praksis, hvor kommunen kræver tilskud, der er ydet efter dagtilbudsloven, tilbagebetalt fra en privatinstitution og ikke fra forældrene.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Vi bemærker, at Ankestyrelsen ikke har foretaget en vurdering af, om kommunen i det konkrete tilfælde kunne kræve tilskuddet tilbagebetalt fra forældrene.

Vi bemærker også, at vi ikke kan behandle sagen i forhold til den opkrævning af tilskud, som [A] har foretaget over for forældrene. Det skyldes, at Ankestyrelsen kun fører tilsyn med kommuner og regioner.

Vi beder kommunalbestyrelsen i Fredensborg Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunalbestyrelsen anledning til.

Sagens oplysninger

[B] skrev til Ankestyrelsen den 6. december 2022 og oplyste, at han var utilfreds med Fredensborg Kommunes sagsbehandling i forbindelse med tilskud til institution.

[B] oplyste, at hans søn [C] den 1. september 2019 blev indmeldt i fritidshjem i en privat institution i Fredensborg Kommune, og med virkning fra 1. maj 2020 overgik [C] til klub i samme institution. [C] blev udmeldt af institutionen pr. 1. oktober 2022, og i den forbindelse blev Fredensborg Kommune opmærksom på, at familien ikke havde haft bopæl i kommunen siden april 2020. Fredensborg Kommune krævede tilskud tilbagebetalt fra den private institution for perioden, hvor familien ikke havde haft bopæl i kommunen. Den private institution krævede herefter tilskuddet tilbagebetalt fra familien via [A].

På baggrund af henvendelsen bad Ankestyrelsen den 11. marts 2024 Fredensborg Kommune om en udtalelse.

Fredensborg Kommune sendte den 22. marts 2024 en udtalelse.

Følgende fremgår bl.a. af udtalelsen:

“Da kommunen bliver bekendt med, at [C] – som den 2.4.20 af [D] blev overflyttet fra fritidshjem til klub med virkning fra 1.5.2020 – ikke boede i kommunen, men i hele perioden optrådte på listen fra [D], korrigerede kommunen tilskuddet over for [D], som således uberettiget havde modtaget tilskud for et barn, som ikke boede i kommunen. Imellem privatinstitutioner og kommunen optræder der en gang imellem fejl på listerne, som naturligvis rettes op hurtigst muligt, når de opdages.

Kommunen modtager hver måned omkring 650 tilskudsansøgninger til børn fra privatinstitutioner i og udenfor kommunen. Det beror på en tillidsbaseret praksis mellem privatinstitutionen og kommunen.

Udbetaling af tilskud er derfor alene et forhold mellem kommunen og privatinstitutionen. Regulering og eventuel tilbagebetaling er ligeledes alene et forhold mellem kommunen og privatinstitutionen.

Kommunens afgørelse om tilbagebetaling af tilskuddet er derfor rettet mod [D] ikke mod forældrene. Kommunen er på den baggrund ikke forpligtet til at give forældrene klagevejledning og der er i øvrigt ingen administrativ klageadgang i dette forhold.

Hvis fejlen omkring tilskudsudbetalingen havde været opdaget tidligere – eller aldrig opstået – så ville forældrene skulle have betalt den egenbetaling, som gælder for forældre bosiddende i Hørsholm Kommune.

Den opkrævning [D]/[A] har foretaget over for [B], svarer således til den egenbetaling, der skulle have været betalt for at benytte privatinstitutionen [D] som Hørsholm borger. Hørsholm kommune giver ikke tilskud til private klubber, så forældre i Hørsholm betaler en udenbys pris for klubtilbuddet i [D].

Det er privatinstitutionen [D] selv/deres administrationselskab, som opkræver forældreegenbetalingen og Fredensborg Kommune kan konstatere, at [B] er blevet opkrævet den betaling af klubplads i privatinstitutionen, som han var forpligtet til at betale for klubtilbuddet som borger i Hørsholm Kommune. Beløbet er 19.758 kr. oplyser [B].

[...]

Det tilskuds beløb som Fredensborg Kommune har krævet tilbagebetalt fra [D] er 32.753 kr. [B] oplyser i sin klagesag, at han er blevet opkrævet 19.758 kr. så [B] har alene opkrævet det beløb, som manglede at blive betalt i forhold til taksten for "udenbys borger" og ikke det fulde tilskudsbeløb, som fejlagtigt var udbetalt fra Fredensborg Kommune – en forskel på 13.000 kr.

Det er fortsat Fredensborg Kommunes klare opfattelse, at opkrævningen fra [D], og hvad dertil hører, er et anliggende mellem den private institution [D] og [B].

I forhold til kommunens krav til [D] om tilbagebetaling af det allerede udbetalte tilskud til klubplads – som jo som anført er et tilskud pr. barn – bemærker kommunen dette:

Dagtilbudslovens § 73, stk. 1 lyder:

Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal til private klubtilbud give et tilskud pr. barn eller ung, der optages i tilbuddet.

Som det følger af ovenstående redegørelse, så var Fredensborg Kommune de-facto ikke opholdskommune i den periode familiens barn gik i det private klubtilbud [D].

Dagtilbudslovens § 93, stk. 1 lyder:

Tilskud, som kommunalbestyrelsen har ydet efter denne lov, skal tilbagebetales, jf. dog § 93 a, når modtageren mod bedre vidende har

- 1) undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller
- 2) modtaget tilskud efter denne lov uden at være berettiget til det.

[D] har modtaget omhandlede tilskud uberettiget, da Fredensborg Kommune ikke var opholdskommune på pågældende barn. Det følger derfor direkte af § 93, at [D] skal tilbagebetale tilskuddet.

Fredensborg Kommune finder derfor, at det er i fuld overensstemmelse med reglerne i dagtilbudsloven, at kommunen har krævet tilskuddet tilbagebetalt."

Regler, praksis og andre fortolkningsbidrag

Følgende fremgår af dagtilbudslovens § 2, stk. 1 og 2, om lovens anvendelsesområde:

"§ 2. Loven omfatter dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud, som har et pædagogisk, socialt og pasningsmæssigt formål.

Stk. 2. Forældre med lovligt opholdssted her i landet, har ret til ydelser efter denne lov."

Følgende fremgår af dagtilbudslovens § 73, stk. 1, om tilskud til private klubtilbud:

”§ 73. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal til private klubtilbud give et tilskud pr. barn eller ung, der optages i tilbuddet.”

Følgende fremgår af dagtilbudslovens § 93, stk. 1, om tilbagebetaling af tilskud:

”§ 93. Tilskud, som kommunalbestyrelsen har ydet efter denne lov, skal tilbagebetales, jf. dog § 93 a, når modtageren mod bedre vidende har

- 1) undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller
- 2) modtaget tilskud efter denne lov uden at være berettiget til det.”

Følgende fremgår af punkt 20 og 798 i vejledning nr. 9109 af 27. februar 2015 til dagtilbudsloven:

”20. Retten til ydelser efter dagtilbudsloven følger forældrene. Det betyder, at det er forældrenes opholdskommune, der er forpligtet til at stille en plads i et dagtilbud efter dagtilbudsloven til rådighed for barnet. Dette gælder dog ikke, hvis et barn ikke bor sammen med sine forældre.”

”798. Kommunalbestyrelsen kan i to situationer kræve tilbagebetaling af tilskud, som er ydet efter dagtilbudsloven, hvis tilskuddet er modtaget mod bedre vidende. Sådanne tilskud kan eksempelvis være økonomisk fripladstilskud eller søskendetilskud efter dagtilbudslovens § 43.

Den ene situation, hvor tilskud kan kræves tilbagebetalt, er tilfælde, hvor modtageren af tilskuddet mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den anden situation er tilfælde, hvor en person mod bedre vidende har modtaget tilskud efter dagtilbudsloven uden at være berettiget til det.

Kravet på tilbagebetaling bortfalder, når der er gået fem år efter tilskuddets ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

Retten til tilskud efter dagtilbudsloven er et anliggende mellem forældrene og forældrenes opholdskommune. Derfor er det i alle tilfælde opholdskommunen som kan kræve eventuelle tilskud – herunder økonomisk fripladstilskud - tilbagebetalt fra forældrene. Dette gælder også forældre med plads i privatinstitutioner.”

Ankestyrelsen bad den 14. maj 2024 Styrelsen for Undervisning og Kvalitet om vejledning i forhold til fortolkning af dagtilbudslovens § 93. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet oplyste den 19. august 2024 følgende:

”Styrelsen kan vejledende oplyse, at der er to tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen kan kræve tilbagebetaling af tilskud efter dagtilbudslovens § 93, herunder når 1) modtageren mod bedre vidende har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, eller når 2) modtageren mod bedre vidende har modtaget tilskud efter denne lov uden at være berettiget til det.

Styrelsen kan endvidere vejledende oplyse, at det følger af VEJ nr. 9109 af 27/02/2015 pkt. 798 vedr. tilbagebetaling af tilskud, at:

”Retten til tilskud efter dagtilbudsloven er et anliggende mellem forældrene og forældrenes opholdskommune. Derfor er det i alle tilfælde opholdskommunen som kan kræve eventuelle tilskud – herunder økonomisk fripladstilskud - tilbagebetalt fra forældrene. Dette gælder også forældre med plads i privatinstitutioner.”

Det er dermed forældrene, som skal betragtes som modtagere efter dagtilbudslovens § 93. Kravet om tilbagebetaling skal derfor rettes mod forældrene.”

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Fredensborg Kommune handler i strid med dagtilbudslovens regler ved at have en praksis, hvor kommunen kræver tilskud, der er ydet efter dagtilbudsloven, tilbagebetalt fra en privat institution og ikke fra forældrene.

Vi lægger vægt på, at det følger af dagtilbudslovens § 2, stk. 2, at retten til ydelser efter loven følger forældrene.

Vi lægger også vægt på, at det følger af dagtilbudslovens § 93, stk. 1, at det tilskud, som kommunen har ydet, skal tilbagebetales, når modtageren mod bedre vidende enten har undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller har modtaget tilskud uden at være berettiget til det.

Vi lægger videre vægt på, at det fremgår af vejledning til dagtilbudsloven, at retten til tilskud er et anliggende mellem forældrene og forældrenes opholdskommune, og at det derfor i alle tilfælde er opholdskommunen, som kan kræve eventuelle tilskud tilbagebetalt fra forældrene. Dette gælder også forældre med plads i privatinstitutioner.

Det er på den baggrund Ankestyrelsens vurdering, at det er forældrene, som efter dagtilbudslovens § 93 skal betragtes som modtagere af tilskud. Et krav om tilbagebetaling af tilskud skal derfor rettes mod forældrene og ikke mod de dag-, fritids- og klubtilbud mv., som er omfattet af dagtilbudsloven.

Vi vurderer derfor, at Fredensborg Kommunes praksis, hvor kommunen kræver tilskud tilbagebetalt fra en privatinstitution, er i strid med dagtilbudslovens regler om tilbagebetaling af tilskud.

Vi bemærker, at når kommunen kræver tilskud, der er ydet efter dagtilbudsloven, tilbagebetalt fra forældrene, skal kommunen træffe afgørelse herom. Vi bemærker også, at kommunes krav på tilbagebetaling af tilskud alene gælder i de tilfælde, hvor forældrene mod bedre vidende enten har undladt at give oplysninger, som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller har modtaget tilskud efter dagtilbudsloven lov uden at være berettiget til det.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Fredensborg Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Vi bemærker, at udtalelsen skal behandles af byrådet i et møde.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Hanne Vibeke Rasmussen

Kopi er sendt til:

[B]

Vi har anvendt:

Lovbekendtgørelse om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven)
nr. 69 af 23. januar 2024

Lovbekendtgørelse om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge
(dagtilbudsloven) nr. 988 af 27. august 2024

Vejledning om dagtilbud mv. nr. 9109 af 27. februar 2015